

Arbetsliv- och fritidsnämnden

Remissvar - Integrationsplan

Förslag till beslut

Arbetsliv- och fritidsnämndens beslut

Arbetsliv- och fritidsnämnden är positiv till föreslagen integrationsplan.

Ärendebeskrivning

Engagemang, öppenhet och utveckling är Kävlinge kommuns värdegrund. Ord som ska präglade också vårt arbete rörande integration. Att välkomna nya kommuninvånare från andra länder och kulturer till Kävlinge kommun ställer krav på verksamheter, fastighetsägare och samhälle. Det ger också stora möjligheter för Kävlinge kommun. Våra nyanlända bidrar till en växande kommun och att vi når målen om en växande befolkning. En god integration underlättar och bidrar till att lösa framtida personalförsörjning, såväl för privat företagande som för offentlig förvaltning. Syftet med strategin är att lyfta fram viktiga områden och att tydliggöra våra ambitioner. Kävlinge kommun ska motverka segregation. Tillsammans kan vi skapa en inkluderande och framgångsrik integration där människor får möjligheter att lyckas

Beslutsunderlag

- Integrationsplan, remissutgåva

Elektroniskt godkänd av:

Per Arvedson, 2019-04-24

Anneli Nilsson, 2019-04-24

Beslutet ska skickas till

För verkställighet

Kommunstyrelsen

Integrationsplan

Strategi för integration

Antagen av kommunstyrelsen 2019-xx-xx, § xx

Vårt budskap

"Tillsammans verkar vi för ett gott samhälle med respekt för demokrati och människors lika värde. Ett samhälle som tillvaratar och respekterar olikheter och där både män och kvinnor har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter.

Du behövs med dina kunskaper och erfarenheter i vårt samhälle och i vårt arbetsliv. Vi vill stödja dig att komma in i vårt lokalsamhälle, att du lär dig svenska språket, att du får arbete och att du och din familj trivs och vill stanna i Kävlinge kommun.

Vi tror på den egna resursen och det egna ansvaret. Vi kan ge stöd men det är du som tar vara på möjligheten och har ansvaret. I Kävlinge kommun ska du känna dig 100 % välkommen!"

Välkomnande Kävlinge

Engagemang, öppenhet och utveckling är Kävlinge kommuns värdegrund. Ord som ska präglade också vårt arbete rörande integration. Att välkomna nya kommuninvånare från andra länder och kulturer till Kävlinge kommun ställer krav på verksamheter, fastighetsägare och samhälle. Det ger också stora möjligheter för Kävlinge kommun. Våra nyanlända bidrar till en växande kommun och att vi når målen om en växande befolkning. En god integration underlättar och bidrar till att lösa framtida personalförsörjning, såväl för privat företagande som för offentlig förvaltning. Syftet med strategin är att lyfta fram viktiga områden och att tydliggöra våra ambitioner. Kävlinge kommun ska motverka segregation. Tillsammans kan vi skapa en inkluderande och framgångsrik integration där människor får möjligheter att lyckas.

Samverkan och samarbete

Samarbete och samverkan i bred bemärkelse är en viktig förutsättning för att åstadkomma en god integration. Arbetet med integration är inte, och kan inte vara, någon enskild verksamhetsansvar. För att lyckas krävs en samsyn och gemensamt arbete som spänner över kommunens samtliga verksamheter. Vi behöver utveckla samarbetet och det gemensamma ansvaret inom och över sektorsgränserna. Kävlinge kommun har engagerade och kompetenta medarbetare i alla sina verksamheter. Deras erfarenheter och kunskaper ska tas tillvara för att utveckla och stödja arbetet med en god integration.

Kommunen behöver kroka arm och utveckla samarbetet med både företag, föreningsliv och ideella krafter. Lika självklart är det att vi behöver involvera de som är berörda, vad vill och behöver våra nya invånare för att leva, arbeta och trivas i Kävlinge kommun.

Ett gott samarbete krävs såväl med statliga myndigheter som med regionen, liksom med andra kommuner. Vårt samarbete ska präglas av mod, öppenhet, delaktighet och kreativitet.

Ambition

Samverkan och samarbetet med näringsliv, offentliga myndigheter, föreningsliv, och övriga civilsamhället ska utvecklas och stärkas.

Samarbetet och det gemensamma ansvaret inom och mellan sektorerna ska utvecklas.

Mottagande

Under perioden 2014–2018 har Kävlinge välkomnat 492 nya kommuninvånare till Kävlinge kommun. Därutöver har kommunen som mest haft ansvar för 156 ensamkommande barn och unga. För de närmaste åren beräknas det årliga mottagandet att sjunka.

De flesta nyanlända har sitt ursprung från Syrien och Afghanistan men vi har också tagit emot personer med ursprung från Kongo och Eritrea. En del av de som kommer till Kävlinge kommun är kvotflyktingar, vilket innebär att de kommer direkt till kommunen utan att passera Migrationsverkets anläggningar.

När nyanlända kommer till Kävlinge kommun har de fått beslut om uppehållstillstånd i Sverige. En etableringsplan upprättas av Arbetsförmedlingen för varje vuxen nyanländ. Kommunen är ansvarig för SFI undervisningen och för boendet, medan Arbetsförmedlingen ansvarar för arbete och praktik. Tidiga och samordnade planer ger bäst förutsättningar att lyckas.

Nyckeln är språket

Att lära sig det svenska språket är avgörande för en god integration. Att kunna kommunicera på svenska är viktigt, såväl för arbete, studier som för inkludering i lokalsamhället. Är du dessutom förälder är det viktigt i relation till dina barn som lär sig nya språk fort. Kävlinge kommun har ansvaret för SFI undervisningen. Kartläggningsarbetet som sker är avgörande för att ge bra förutsättningar att lyckas. Direkt när enskild kommer till Kävlinge kommun påbörjas kartläggningen som sker i flera steg. Kartläggning sker av skol- och utvecklingsbakgrund men också deras drömmar och mål för framtiden. Vidare fokuserar kartläggningen till exempel på vilka språk eleven talar, skriver, förstår samt i vilka situationer de används. Läsförståelse liksom erfarenheter av (muntligt) berättande och vilka genrer som är bekanta är andra område än som undersöks. Grunderna för kartläggningen har stöd i forskningen för att skapa så optimala inlärningsförutsättningar som möjligt. Med kartläggningen som bas anpassas undervisningen efter individens förutsättningar. SFI erbjuds i olika grupper.

Målsättningen är att SFI undervisningen ska kombineras med språkpraktik. Genom att varva utbildningen med praktik ges bäst förutsättningar att lära sig språket snabbt. Vid val av praktikplats ska eftersträvas framtida möjliga yrkesområden.

Inom ramen för kommunens arbete bedrivs olika valideringsprogram där praktik och studier bygger den formella kompetensen. Kommunen kan också erbjuda upphandlade utbildningsinsatser inom en rad olika yrkesområden

Språkträning sker så klart på andra sätt än genom undervisning. På biblioteket sker ett viktigt arbete genom att nyanlända kan få stöd i informations- och litteratursökning. Att få tillgång till böcker med lättläst svenska är viktigt. Biblioteken har också flera aktiviteter som riktar sig till nyanlända. Språkträning sker i alla möten och samtal människor emellan.

Ambition

SFI undervisningen ska hålla hög kvalitet och vara individuellt utformad. Målsättningen är att kunna erbjuda alla en kombination med undervisning och språkpraktik på arbetsplats.

Bostäder

En av de allra största utmaningarna för en lyckosam integration är bostadsförsörjningen. Det kommunala fastighetsbolaget, KKB, upplåter årligen ett antal lägenheter för sociala ändamål. När

mottagandet var som störst var det otillräckligt för att täcka de behov som fanns. Framöver finns bättre förutsättningar att antal lägenheter ska kunna motsvara de behov som finns för mottagandet.

Kommunen har på olika sätt aktivt försökt lösa de utmaningar som funnits, och finns, för att klara bostadsförsörjningen. Bland annat finns ett avtal med Barsebäcksverkets vandrarhem om boendeplatser. Andra tillfälliga lösningar har kunnat avvecklas, vilket är positivt.

Bland de nyanlända finns familjer som är trångbodda. Framför allt är detta en realitet när familjen anlant senare till kommunen. Brist på bostäder och trångboddhet är försvårande för en god integration.

Ambition

Kommunala fastighetsbolaget har en fortsatt viktig roll för att lösa bostadssituationen för nyanlända. Kommunen ska prioritera barnfamiljer och motverka trångboddhet.

Arbetsmarknad

Kävlinge har en låg arbetslöshet, för 2018 uppgick den öppna arbetslösheten till 3,8 % för samtliga kommuninvånare. För gruppen nyanlända, efter etablering, uppgick arbetslösheten till 6,0 %.

Inom den statliga arbetsmarknadspolitiken har det funnits en rad åtgärder som riktar sig till nyanlända, sannolikt kommer åtgärder för nyanlända vara fortsatt prioriterat av den statliga arbetsmarknadspolitiken, även om formerna och typerna av åtgärder kan variera över tid, Det är också staten som genom arbetsförmedlingen är ansvarig för att etableringsplan upprättas för den nyanlända. Genom arbetsförmedlingen finns tillgång till de nationella snabbspåren för en rad yrkesområden.

För att etableringen ska fungera så väl som möjligt är det viktigt med en god samverkan mellan kommun och arbetsförmedling. Dialog förs kontinuerligt mellan Arbetsliv och fritid och Arbetsförmedling om hur samverkan och samarbetet kan utvecklas.

Näringslivschefen och Arbete och integration har lång erfarenhet och goda relationer med privata arbetsgivare inom kommunen. Ett samarbete som resulterat i en rad gemensamma aktiviteter till exempel Mentorsnätverket som startade som ett Finsamfinansierat projekt.

Ett gemensamt arbete pågår mellan Näringslivschef och Arbete och integration om hur man ytterligare kan utveckla samverkan med näringslivet inom området. Många arbetsgivare har stora svårigheter med rekrytering av kompetens, nyanlända kan vara en lösning för att företagen ska klara sin personalförsörjning.

Kävlinge kommun har också som arbetsgivare ett stort ansvar, bland annat genom att kunna erbjuda praktik och utbildningsplatser. Kommunens chefer är engagerade, det är viktigt att i dialog med dem ytterligare förstärka kommunens insatser som arbetsgivare. Nyanlända kan självklart också vara en lösning för kommunens framtida personalförsörjning. I detta arbete är HR avdelningen en viktig resurs.

Att långsiktigt komma i anställning ställer krav på en god etableringsplan där tidigare erfarenheter och kunskaper tas tillvara. Det är viktigt att de åtgärder som erbjuds bidrar till att erhålla anställning i framtiden för att det inte ska bli "en tillfällig sysselsättning som inte leder vidare". För att lyckas är både kartläggning och matchning avgörande.

Ambition

Genom god matchning och kartläggning där kunskaper och erfarenheter tillvaratas ska målsättningen vara att alla nyanlända är i anställning och/eller utbildning med egen försörjning efter etableringstidens slut. Tidig kontakt med arbetslivet är avgörande för att lyckas. Kävlings kommun har en viktig roll som arbetsgivare.

Barnen

Att växa upp i Kävlings kommun ska vara tryggt, bra och utvecklande. Föräldrarna spelar såklart störst roll i att ge stöd och trygghet för sina barn. Med det sagt så har också förskola och skola en avgörande roll för barnen och deras möjligheter. Att lyckas i skolan och få godkända resultat är den bästa vaccinationen mot framtida arbetslöshet och ohälsa. Det är viktigt att barn till nyanlända får samma chanser och möjligheter som de barn som levt hela sina liv i Sverige. Skola och förskola är en viktig arena för att tillvarata kulturer och mångfald liksom för att motverka främlingsfientlighet och fördomar. Skola och förskola har en viktig roll att främja grundläggande respekt och förståelse för varje människa oavsett bakgrund.

Förskolebarn

Det är viktigt att barn så snart som möjligt erbjuds plats på förskola. I likhet med andra barn har de rätt till en plats inom fyra månader.

Förskolans uppdrag enligt läroplanen är att möta de krav som samhällets internationalisering medför; människors förmåga att leva med och förstå de värden som ligger i kulturell mångfald. Förskolan är en social och kulturell mötesplats som kan förbereda och stärka denna förmåga och förbereda barnet för ett liv i detta samhälle. Medvetenhet om det egna kulturarvet och delaktighet i andras kulturer kan bidra till att barnen utvecklar sin förmåga att förstå och leva sig in i andras livsvillkor och värderingar. Förskolan ska bidra till att barn som tillhör nationella minoriteter och barn med utländsk bakgrund får stöd i att utveckla flerkulturell tillhörighet.

Förskolan spelar också en viktig roll i relation till föräldrarna och föräldraskap. Genom förskolan sker möten föräldrar emellan och därmed ges också möjlighet att skapa socialt nätverk.

Det är viktigt med mötesplatser för föräldralediga med små barn. Öppen förskola kan spela en viktig roll i integrationen. Öppen förskola är en arena där föräldrar möts och där nyanlända föräldrar har möjlighet att skapa sociala nätverk, träna svenska språket och vid behov kunna få stöd i föräldraskapet. Ett arbete har påbörjats med hur man inom sektor utbildning ytterligare kan främja integrationen för småbarnsfamiljer.

Ambition

Förskola och öppen förskola bidrar till en god integration för såväl barn som deras föräldrar. Förskolan är barnets första skolform och ska bidra till det livslånga lärandet.

Grundskola

Rätten till utbildning är grundläggande för alla barn. Det är viktigt att eleven ges goda förutsättningar för att komma väl in i både undervisning, med kamrater och med skolan som arena i vidare bemärkelse.

För nyanlända elever, som saknar skolbakgrund i Sverige, ges en särskild skolintroduktion. För att ge bästa möjliga förutsättningar att lyckas i skolan är det viktigt att eleven får förutsättningar för

bästa möjliga skolstart. Familjen kallas till ett första möte där elevens situation kartläggs utifrån skolverkets material. Kartläggningen ger en bild av elevens språk, tidigare skolgång, intresse och elevens och vårdnadshavarnas förväntningar. Vid mötet ges information om det svenska skolsystemet och det ges också stöd i att ansöka om modersmålsundervisning. Vid ett andra möte kartläggs elevens kunskaper i litteracitet och numeracitet. Resultaten från kartläggningarna ligger till grund för skolplacering samt bedömning av vilken årskurs och undervisningsgrupp som nyanländ elev bör placeras i. Kartläggningarna ger också ett underlag för att planera undervisningen utifrån elevens kunskap, förutsättningar och behov.

Elevens skolgång följs upp med regelbundenhet.

Modellen för skolintroduktion är ny och kommer att följas upp och utvärderas.

Nyanlända elever som redan har skolbakgrund i Sverige placeras direkt på den aktuella skolan. För att stärka elevens lärande erhåller elever med annat modersmål än svenska studiehandledning på sitt modersmål, eller på det starkaste skolspråket. Eleverna erhåller också mentorer. Stödet och arbetet bedrivs delvis olika beroende på ålder och skola men syftar till detsamma, att ge varje elev så goda förutsättningar som möjligt.

Regelbunden uppföljning sker för att säkra att varje elev, utifrån sina förutsättningar ska få tillgång till en god utbildning.

Ambition

Genom en god kartläggning och bra stöd i skolan ska varje nyanländ elev ges förutsättningar att klara sin grundskola med godkända betyg för att kunna komma in på nationellt program.

Integration – mer än arbete och språk

En lyckad integration ställer krav på mer än att ha ett arbete och klara svenska språket. En god integration är så mycket mer än så. Det handlar om att vara en del i samhället, finnas med i sociala sammanhang och känna sig som en "Kävlingebo". Att ha någon att hälsa på, och hälsa på hos. Att barnen får kompisar och att det finns ett socialt nätverk.

Samhällsorientering

Samhällsorienteringen innehåller bland annat grundfakta om det svenska samhällets uppbyggnad, rättigheter och skyldigheter samt normer och värderingar. Samhällsorienteringen genomförs idag i samverkan med andra kommuner med Lund som anordnande kommun. I Kävlings kommun har samhällsorienteringen förstärkts med bland annat arbetsmarknadsinslag och vardagsekonomi.

Samhällsorientering föräldraskap

Alla svenska föräldrar har erbjudits, och i de flesta fall också deltagit i, föräldrautbildningar genom BVC. Nyanlända föräldrar har inte haft den möjligheten. Att vara förälder i Sverige kan vara delvis annorlunda än i det land du kom ifrån. Det är viktigt att nyanlända på olika sätt får stöd och kunskaper om hur det är att vara förälder i Sverige och vilka förväntningar som finns på föräldraskapet. Om hur Sverige ser på barn och barns rättigheter. Kommunen har en viktig roll att ge stöd men också i att förmedla fakta och kunskap liksom att förmedla värderingar rörande barn, barns rättigheter och föräldraskap.

Ambition

Samhällsorientering har en viktig roll att underlätta integrationen och ge ökade kunskaper, om såväl rättigheter som skyldigheter, och om hur det är att leva i Sverige. Jämställdhet ska vara en viktig del i samhällsorienteringen.

Fritid och föreningsliv

Ett av Kävlinge kommuns mål är Rik Fritid. Inom kommunen finns stora möjligheter till rekreation och en rik och aktiv fritid. Allt från natur och "ute-liv" till idrott och kultur. Det är viktigt att våra nyanlända i sin introduktion får del av det rika utbud till fritidsmöjligheter som finns, såväl på egen hand som i organiserade former. Det är också viktigt att i introduktionen undersöka intressena hos våra nyanlända för att bäst kunna matcha och stödja till en Rik fritid.

Inom kommunen finns ett brett utbud av föreningar, framför allt för barn och unga men också för vuxna och för seniorer. Det finns en god ambition hos föreningslivet att vara en aktör i mottagandet av nyanlända. I Sverige är vi föreningsvana, en modell för att organisera bland annat fritiden. En modell som inte är lika vanlig i andra länder. I föreningarna finns gott om ideella krafter och ledare som är engagerade i sin förening och som gör ett fantastiskt arbete i och för samhället.

Det är viktigt att kommunen stödjer och underlättar för föreningslivet och kunna bidra som brygga mellan nyanlända och föreningslivet.

Nyanlända kan med sin bakgrund, intressen och sina erfarenheter bidra till att nya föreningar bildas. Det är viktigt att värdera hur vi kan stödja nya initiativ och föreningar.

Ett arbete pågår inom Arbetsliv och fritid för hur man kan utveckla och stödja mötet mellan nyanlända och föreningslivet.

Samverkan civilsamhället

Det finns flera aktörer och föreningar som är aktiva i integrationsarbetet. Utöver samverkan med idrottsföreningar finns också en regelbunden samverkan med till exempel Röda Korset, Lions, Kyrkans församlingar, Kävlinge/Furulund samverkan och företagarföreningen på Center Syd. Det finns också många engagerade medborgare som underlättar och bidrar i välkommandet till Kävlinge kommun. Alla nyanlända blir erbjudna fadderperson/familj när de kommer till Kävlinge. Att träffa en svensk familj med regelbundenhet underlättar både socialt sammanhang, språkträning och tillgången till lokalsamhället. Det stora intresset och engagemanget hos medborgarna har gjort det förhållandevis lätt att rekrytera faddrar och fadderfamiljer.

Arbete och integration har regelbundna nätverksmöten där man träffar föreningar och organisationer och engagerade privatpersoner. Nätverket är lösligt och deltagarna kan variera från gång till gång. Syftet med träffarna är främst inriktade på att praktiskt hitta former för att underlätta integrationen för våra nyanlända.

Samarbetet och nätverkandet har bland annat resulterat i regelbunden läxhjälp för barn och vuxna, insamlande av leksaker och cyklar samt insamlande av kläder.

Ambition

Föreningsliv och andra ideella aktörer har en viktig roll för att åstadkomma en god integration, såväl för vuxna som för barn. Kävlinge kommun ska samarbeta, stödja och underlätta för föreningsliv och andra ideella aktörer i deras engagemang.

Alla nyanlända ska i sin introduktion få del av fritidsutbudet i Kävlinge kommun.

Kävlinge kommun är öppna för att stödja och underlätta bildande av nya föreningar liksom i att stödja och skapa nätverk som främjar integration.

Hälsa

Alla nyanlända erbjuds och kallas till hälsoundersökning via Vårdcentral om de inte tidigare erhållit detta på anläggningsboende. Erbjudandet är frivilligt.

Vi vet från forskningen att migrationsprocessen i sin helhet innebär risker för ohälsa och att de första åren i det nya landet ofta spelar stor roll för hälsan. Meningsfull sysselsättning, sociala nätverk och känsla av sammanhang och delaktighet är viktigt för hälsan.

Det är viktigt med uppmärksamhet på att nyanlända kan bära med sig trauman från sina upplevelser i hemlandet och under flykten. Hitintills har det dock inte varit vanligt förekommande. Vid behov kan sjukvården remittera till specialistcenter.

I skolintroduktionen sker ett hälsosamtal rörande varje skolbarn för genomgång av hälsa och vaccinationer. Alla nyanlända barn får, precis som alla barn, hälsoundersökning och vaccinationer via BVC och Skolhälsovården.

Sektor omsorgs verksamhet kommer att påverkas när allt fler äldre har en annan bakgrund än svensk. Det kommer att ställa delvis andra krav. Medarbetare som är flerspråkiga kommer att vara en tillgång.

Ambition

Utveckla samverkan med vården och andra aktörer i syfte att främja hälsa och tidigt kunna upptäcka ohälsa.

Avslutning

En god integration kräver samverkan och samarbete såväl mellan kommunens nämnder och verksamheter som med externa aktörer. Nyanländas kunskaper och erfarenheter behöver tillvaratas för att åstadkomma en god integration.

En god dialog och samarbete med Arbetsförmedling och näringsliv är nödvändigt och viktigt. Arbete och möjlighet till egen försörjning är kanske *den* viktigaste byggstenen för att åstadkomma en god integration. Kävlinge kommun som arbetsgivare har ett stort ansvar.

En god integration är mer än arbete och språk. Därför är det också viktigt med samverkan med föreningar, andra externa aktörer, liksom att tillvarata medborgarnas engagemang.

Tillsammans skapar vi ett gott lokalsamhälle och motverkar segregation. Ett samhälle som tillvaratar och respekterar olikheter. Ett samhälle med respekt för demokrati och lika rättigheter och skyldigheter för såväl kvinnor som män. Ett samhälle där barn och ungdomar ges möjlighet att utvecklas till fria och självständiga vuxna.

Genom nyfikenhet, kunskap, kreativitet och genom att ständigt pröva och ompröva kan vi åstadkomma en god integration och ett samhälle som tillvaratar mångfaldens styrka.